

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาแคลคูลัส 1 ของ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิดทฤษฎีจากตำรา เอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและนำมาเสนอตามลำดับนี้

- 2.1 ความหมายการปรับตัว
- 2.2 ทฤษฎีการปรับตัว
- 2.3 การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
- 2.4 ความหมายความรับผิชอบ
- 2.5 งานวิจัย

2.1 ความหมายการปรับตัว

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และทัศนาก็คี (2543) ได้ให้ความหมายว่า การปรับตัว คือ การ ที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน และ พยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง จนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมี ความสุขปราศจากความคับข้องใจ

วรารณ ตรีภูมิตถะ (2545 อ้างใน นันทิชา บุญละเอียด , 2554:6) ได้ให้ความหมาย ว่า การปรับตัว คือ การที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเอง เมื่อเผชิญกับสภาพปัญหา ความอึดอัดใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ใจ ความวิตกกังวลต่าง ๆ เป็นต้น สถานการณ์ที่บุคคลนั้นๆ สามารถอยู่กับสภาพแวดล้อมหรือในสภาพปัญหานั้นๆ ได้ ถ้าบุคคล ปรับตัวแล้ว สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุขได้นั้นแสดงว่าบุคคลนั้นมี สุขภาพจิตที่ดี แต่หากว่าบุคคลนั้นปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ใจ ว่าวุ่นใจไม่สบายใจอยู่

ความรู้สึกดังกล่าวย่อมจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตไม่ดี และหากเรื้อรังรุนแรงมากขึ้น อาจเจ็บป่วยเป็นโรคประสาทหรือโรคจิตได้

สุชา จันทร์เอม (2544 อ้างใน นันทิชา บุญละเอียด , 2554) ได้ให้ความหมายว่า การปรับตัวในทางด้านจิตวิทยา คือ กระบวนการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่างๆในสิ่งแวดล้อมของเขา มนุษย์ทุกคนต้องมีการปรับตัวตราบเท่าที่เขายังคงมีชีวิตอยู่ ต้องแก้ปัญหาเพื่อความสำเร็จในการทำงาน เพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ เพื่อสนองความต้องการทั้งทางกายทางจิตใจ และทางสังคม

โคลแมน (Cole Man , 1960:109) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือ ด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอยู่ สำหรับเบอร์นาร์ด(Bernard,1960)ให้ความหมาย การปรับตัวว่า เป็นการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างดี ความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุดมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอยู่

อีริก อีริกสัน(Erikson Erikson อ้างใน สิริวรรณ สารนาค, 2542:6) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการเลือกอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ข้อเรียกร้องและเงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยที่ยังมีทัศนคติที่ดีต่อสภาพการณ์รอบตัวไว้ได้

สรุปได้ว่า ความหมายของการปรับตัว คือ การที่บุคคลพยายามปรับพฤติกรรมของตนเองที่สามารถให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2.2 ทฤษฎีการปรับตัว

โรเจอร์ส (Rogers.,1967 อ้างใน นันทิชา บุญละเอียด , 2554:7) เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆรอบตัว ซึ่งเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้ คือ บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นรวมทั้งมีการประเมินผลจากการปฏิสัมพันธ์นั้นเกิดขึ้นเป็นตัวเรา(self)หรือ โครงสร้างของคนขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่างๆ

เช่น ด้านกำหนดบุคลิกลักษณะของตนเอง ดังนั้น การที่บุคคลปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจ ยอมรับตนเอง และ ผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน และมีการรับรู้ความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก สำหรับบุคคลปรับตัวไม่ได้จะทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และ มีความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ

รอยส์ (Roy, 2008, อ้างใน ศรีธัญญา แสงมณีและคณะ, 2012) เชื่อว่า ระบบการปรับตัวของบุคคลเป็นระบบเปิดภายในมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายในและสิ่งแวดล้อมภายนอกซึ่งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และ สังคม ไม่สามารถแยกจากกันได้ บุคคลจะมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดความปกติสุขหรือมีภาวะสุขภาพที่ดี นอกจากนี้ ยังขึ้นกับระดับการปรับตัว คือ ขอบเขตที่แสดงความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อสถานการณ์หนึ่ง ถ้าสถานการณ์นั้นอยู่ในขอบเขตความสามารถ บุคคลก็จะตอบสนองทางบวกหรือเกิดพฤติกรรม การปรับตัวที่ดีหรือเหมาะสม แต่ถ้าสถานการณ์นั้นอยู่นอกความสามารถ บุคคลจะตอบสนองทางลบหรือแสดงพฤติกรรมการปรับตัวที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสมซึ่งความสามารถของบุคคลนี้ขึ้นกับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วยทำให้เกิดการปรับตัวและแสดงออกเป็นพฤติกรรมในการปรับตัว 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาทและด้านการพึ่งพาระหว่างกัน หากมีการผสมผสานกันได้ดีทุกด้าน จะทำให้บุคคลมีการปรับตัวได้ดี

2.3 การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ประธาน วัฒนาวณิชย์ (2529) และดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์ (2541, อ้างใน นันทิชา บุญละเอียด, 2554:9) ได้กล่าวว่า การเรียนของนักศึกษาให้ได้ผลดีมีลักษณะ ดังนี้

1. ความอยากเรียน(Motivation) เป็นสิ่งจำเป็นในอันดับแรกของการเรียน วิธีการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความอยากเรียน คือ ต้องเร้าใจตนเองให้เกิดความสนใจอยากเรียน
2. การแสดงต่อการเรียน(Reaction) ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน
3. มีสมาธิในการเรียน(Concentration) การเรียนจะให้มีประสิทธิภาพต้องมีสมาธิของผู้เรียน นอกจากความตั้งใจ ความสนใจและ ความพร้อม
4. การจัดลำดับเรื่องที่เรียน(Organization) นักศึกษาจะต้องรู้จักจัดลำดับในเรื่องที่จะ

เรียนให้เป็นหมวดหมู่ก่อนหลัง

5. ความเข้าใจ(Comprehension)นักศึกษาจะต้องเข้าใจเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายอย่างไร และ เข้าใจ ใจความหลักซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดของเรื่องที่ครอบคลุมและควบคุมเรื่องนั้น

สรุป การปรับตัวด้านการเรียน คือ การที่นักศึกษาพยายามปรับพฤติกรรมของตนเองที่สามารถให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ พฤติกรรมนั้น ได้แก่ การเข้าเรียนตรงเวลาและเข้าเรียนเป็นประจำ การมีอุปกรณ์การเรียนและตำราพร้อมที่จะเรียน ความสามารถในการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน มีความรู้พื้นฐานพร้อมที่จะเรียนวิชานั้น และมีสมาธิในการเรียน

2.4 ความหมายความรับผิดชอบ

United Nations Development Program (UNDP) (สุวกิจ ศรีปัดดา, 2545 :17 -18) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบธรรมาภิบาลคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศ , 2551) ได้กล่าวว่า ภาระความรับผิดชอบ (Accountability) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบธรรมาภิบาล ภาระความรับผิดชอบ ได้แก่ การตัดสินใจใด ๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องกระทำโดยมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

กรมวิชาการ(2521:33) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือการได้รับมอบหมายให้ทำการใดหรือมีหน้าที่อะไร ก็พยายามทำหน้าที่นั้นอย่างเต็มความสามารถ

กระทรวงมหาดไทย (สุดจิต นิमितกุล , 2543 อ่างใน นพพล สุรนักครินทร์, 2547:27) ได้กำหนดความรับผิดชอบ (Accountability)เป็นหนึ่งโครงสร้างหรือองค์ประกอบของธรรมาภิบาล ได้กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

ประคินันท์ อุปรมัย (2542:14) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกฝนตั้งแต่เยาว์วัย และพัฒนาต่อไปจนถึงผู้ใหญ่

รัชนา ศานตยานนท์ และคนอื่น ((2544 : 7-8 , อ้างใน นพพล สุรนัครินทร์ , 2547 : 28-29) ได้กล่าวว่า การรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติการ(Accountability) ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ขึ้นอยู่กับพันธะผูกพันที่จะต้องแสดงให้เห็นและรับผิดชอบต่อในการทำที่มีความคาดหวังอย่างเห็นพ้องต้องกัน

สรุปได้ว่า ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลมีการรับรู้ในสิทธิหน้าที่ การใส่ใจในปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และ กล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

2.5 งานวิจัย

โกมล ไพศาล (2550) พบว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ คือ ความรู้พื้นฐานเดิม ความตั้งใจเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียน

ฉัตรปวีณ์ จรัสรววัฒน์ (2550) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คือ ความพร้อมในการเรียน การเชื่อมโยงการเรียนรู้ การรับรู้ และความจำ

ชัยยุทธ์ ทองทิพย์(2537) , ทรายทอง พวกสันเทียะ(2541), ภูงค์ แพรขาว(2542) , เดิมศักดิ์ คทวนิช(2549) , Maurovich(1978) , Ghasemipur(1978) และ Tewari(1980)(จากอังสนา จันแดง และ พัชรินทร์ เศรษฐชัยชน:2551) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาโดยตรง คือ ความรู้พื้นฐาน นิสัยในการเรียน เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย การปรับตัวของนักศึกษา

รัชชนา รัชตะนาวิน(2553) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาการจัดการการเงินส่วนบุคคล คือ การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน และยังพบอีกว่า เมื่อนักศึกษาทำการบ้านเพิ่มมากขึ้นจะมีผลต่อการเรียน